Kilden

Kilden kjønnsforskning.no

Årsrapport 2022

Forskningsrådet

Forord

Denne årsrapporten viser at Kildens utadrettede virksomhet er i stadig vekst, både i antall arrangementer, hvem vi samarbeider med og temaer vi jobber med. Vi får stadig nye samarbeidspartnere, også internasjonalt. Ikke bare er vi med i nok et EU-prosjekt, GENDERACTIONplus, vi har også EØS-prosjekter i samarbeid med institusjoner i Tsjekkia og Hellas. De handler om Istanbul-konvensjonen og vold, og ikke minst om kjønnsperspektiver i forskning.

Spennvidden i tematikker vi holder på med er stor. For eksempel var det helt åpenbart at vi ville bli med å markere Skeivt kulturår 2022. Ikke bare utviklet vi nye artikler om skeiv historie på kvinnehistorie.no, vi arrangerte også et seminar om skeive lesninger av litteratur sammen med Nasjonalbiblioteket.

I 2022 ferdigstilte vi kartleggingsoversikten *Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold i forskning og innovasjon?,* et omfattende arbeid vi begynte på i 2021. Vi var også med på å arrangere et tverrdepartementalt seminar i samarbeid med NIKK (Nordisk institutt og kunnskap om kjønn) og Kultur- og likestillingsdepartementet. Seminaret med departementene kom i stand som svar på at de nordiske likestillingsministrene i mars 2022 vedtok erklæringen *A Green and Gender Equal Nordic Region*, som forplikter de nordiske landene til å jobbe for kjønnslikestilling i den grønne omstillingen. Her presenterte vi våre to ferske politikknotater *Hva har naturforvaltning med likestilling å gjøre?* og *Likestilling i framtidas grønne arbeidsliv.*

Kjønnsforskeres akademiske frihet er et annet område vi har markert oss på. Selv om vi i Norge ikke ser tilsvarende angrep på kjønnsforskningen som i flere andre europeiske land, mener vi dette er noe vi må være oppmerksomme på også her hjemme. I Sverige og Danmark har vi sett politisk innblanding i den akademiske friheten, og da ofte basert på en forestilling om at kjønnsforskning er aktivisme – forstått som motsats til hva vitenskapelig forskning skal være. Vi har laget en artikkelserie om akademisk frihet og kjønnsforskning i Norden i vårt uavhengige nyhetsmagasin. I tillegg har vi samarbeidet med Scholars at Risk Norge om å nominere den ungarske forskeren Andrea Pető til Universitetet i Oslo sin menneskerettighespris. Vi var stolte da Pető mottok prisen i Oslo i desember.

I 2022 var det ti år siden Likestillingsutvalget (også kalt Skjeie-utvalget) ferdigstilte sitt arbeid. Utvalgets arbeid har vært en viktig referanse for norsk likestillingspolitikk og -debatt i ti år. Dette ønsket vi å markere på vår årskonferanse 2022, som fikk tittelen *Likestilling for framtida – ti år etter Skjeie-utvalget.* Årskonferansen samlet forskere, beslutningstakere, embetsfolk, interesseorganisasjoner og andre som er opptatt av likestillingspolitikk. Å arrangere en årskonferanse er ressurskrevende, men den overveldende positive responsen gjør at dette er noe vi vil prioritere også framover.

Kilden eies av Norges forskningsråd, hvor vi også er organisert som en avdeling med et selvstendig mandat. I løpet av året ble Kilden innlemmet i Forskningsrådets nye visuelle profil. Det vil si at Kildens nye logo og visuelle profil tydelig viser vårt slektskap med Forskningsrådet, samtidig som Kildens egenart er ivaretatt. Vår tilhørighet er viktig for oss, den gir oss et godt utgangspunkt når vi skal formidle kunnskap om kjønnsbalanse i forskning, om forskning på kjønn og likestilling og når vi skal samarbeide med andre aktører på feltet, det være seg interesseorganisasjoner eller forskningsmiljøer.

Kildens direktør

Linda Marie Rustad

Linda Marie Rustad, direktør i Kilden. (Foto: Tomas Gunnarsson)

Om Kilden

Kilden er et nasjonalt kunnskapssenter for kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning. Vi jobber for å fremme kjønnsforskning, og kjønnsperspektiver og kjønnsbalanse i forskning og innovasjon, først og fremst i Norge, men også internasjonalt. Kilden er en faglig uavhengig avdeling i Norges forskningsråd.

Som kunnskapssenter skal vi dokumentere kunnskapshull og peke på områder med behov for ny viten. På eget initiativ eller i samarbeid med andre samler og systematiserer vi forskning. Vår formidling skal være kunnskapsbasert. Forskning inneholder et mangfold av teorier og metoder, og resultatene peker noen ganger i ulike retninger. Vår formidling er tilpasset en rekke ulike målgrupper; fra å skaffe kunnskapsgrunnlag til politikkutforming og til formidling av forskning til allmennheten. Målet vårt er å sette agenda og skape allianser. Vi samarbeider med forskningsmiljøene, myndighetene og et bredt spekter av interesseorganisasjoner på kjønn- og likestillingsområdet.

Kilden har et eget faglig råd. Rådet involveres i prosesser som å utvikle strategi, kompetanse og prosjekter, eller i å utarbeide underlag for rapportering til Forskningsrådet.

Kildens ansatte sommeren 2022. Bak f.v.: Kristin Aukland, Trine Rogg Korsvik, Marie Hultin, Linda Marie Rustad og Kristine Sundvor Solvin. Foran f.v.: Susanne Dietrichson, Vibeke Hoem, Tyra Kristiansen Stave og Elin Rekdal Müller. (Foto: Kilden)

Kildens årskonferanse

Likestilling for framtida – 10 år etter Skjeie-utvalget

I Kildens strategi for perioden 2020–2025 står det at vi vil etablere en nasjonal møteplass for forskningsmiljøer, myndigheter og interesseorganisasjoner. Det er bakgrunnen for at vi i 2021 avholdt vår første årskonferanse med temaet *Likestilling i det grønne skiftet*. I 2022 ville vi bruke årskonferansen til å markere at det er gått ti år siden Likestillingsutvalget, også kjent som Skjeie-utvalget etter lederen Hege Skjeie, leverte to offentlige utredninger som satte fart i likestillingsdebatten i Norge. I 2012 konkluderte Likestillingsutvalget med at det ikke fantes noen helhetlig norsk likestillingspolitikk, og anbefalte flere tiltak for å bøte på det.

Ti år etter Likestillingsutvalgets konklusjoner og anbefalinger ønsket vi å bruke årskonferansen til å belyse hvordan det står til med norsk likestillingspolitikk i dag og samtidig rette søkelyset mot framtidas likestillingsutfordringer. Spørsmål vi stilte på årskonferansen var: Hvilken betydning fikk Likestillingsutvalget på sikt? Hva har det å si at Likestillingsloven i 2017 ble endret til å omfatte forbud mot diskriminering på andre områder enn kjønn? Og på hvilke samfunnsområder er det viktig at likestillingspolitikken tar grep i tida framover?

Vi hadde et mindre samarbeid med CORE - Senter for likestillingsforskning ved Institutt for samfunnsforskning, og vi søkte, og fikk, støtte fra Fritt Ord.

For å nå ut til et bredt publikum i hele landet, ble årskonferansen strømmet direkte.

Om lag 110 personer deltok på konferansen og 88 personer fulgte den digitalt.

Panelteltakere på årskonferansen. F.v.: Henriette Thorsen fra Montørjentene i El og IT Forbundet. Anne Hege Grung fra Norsk kvinnesaksforening. Bassel Hatoum fra Skeiv Verden og Leila Langdalen Sbai fra ROSA (Krisesentersekretariatet). Ordstyrer: Asta Busingye Lydersen. (Foto: Kilden)

Kildens publikasjoner

Kunnskapsoversikter

I mars 2022 lanserte Kilden kunnskapsoversikten *Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold i forskning og innovasjon?* på nettverkskonferansen for likestillingsarbeidere i universitets-, høgskole- og instituttsektoren på Hamar. Denne kunnskapsoversikten var resultat av et stort stykke arbeid som ble påbegynt i 2021 og involverte flere av Kildens medarbeidere. I etterkant har vi lagd et politikknotat for å formidle noen hovedfunn fra kartleggingsoversikten på en pedagogisk måte. Dette arbeidet er også presentert for Koordineringsgruppe for likestilling ved UiO.

For å sikre den faglige kvaliteten på framtidig arbeid med å lage kunnskapsoversikter, inviterte vi lederen for NORNESK (Norsk Nettverk for Systematiske Kunnskapsoppsummeringer, der Kilden er medlem), Rigmor Berg fra Folkehelseinstituttet, til en workshop i august.

Politikknotat

I 2022 har Kilden produsert tre forskjellige politikknotater. To av dem tok utgangspunkt i temaet på Kildens årskonferanse 2021, *Likestilling i det grønne skiftet*. Politikknotatene, *Likestilling i framtidas grønne arbeidsliv* og *Hva har naturforvaltning med likestilling å gjøre?*, er også oversatt til engelsk.

Som nevnt ovenfor har Kilden også lagd politikknotatet *Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold i forskning og innovasjon?* med utgangspunkt i kunnskapsoversikten med samme navn.

Artikler skrevet for eksterne

Linda og Trine publiserte i februar 2022 artikkelen «Kjønnsperspektiver i forskning» for De nasjonale forskningsetiske komiteene.

Linda og Trine skrev kronikken «Likestilling i framtidas grønne arbeidsliv» til *LO-Aktuelt* nr. 11/2022, s. 54–55.

I desember ble et utdrag fra Trines artikkel «Olea og Gina – et kvinnepar i Trysil» fra kvinnehistorie.no publisert i *Slekt og data* 4/2022. Tema for utgaven var «Skeivt blikk på kildene».

I oktober skrev Linda og Trine artikkelen «Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold?» i *Forskningspolitikk* 3/2022. Artikkelen baserte seg på funn fra Kildens kunnskapsoversikt *Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold i forskning og innovasjon?* (2021).

Nyhetsmagasinet

I Kildens nyhetsmagasin kan du lese intervjuer med forskere om ny kjønnsforskning, forskning med kjønnsperspektiver og forskning på likestilling, saker om forskningspolitikk som berører kjønnsforskningsfeltet, og meningsstoff om kjønn og forskning. Vårt nyhetsmagasin er en uavhengig nettavis som er underlagt redaktørplakaten og medlem i Fagpressen. Kildens direktør Linda Marie Rustad er nyhetsmagasinets ansvarlige redaktør.

I 2022 publiserte vi totalt 89 saker mot 90 i 2021 og 98 i 2020. Av disse var 77 egenproduserte. Vi har som mål å produsere to saker i uka. Nye nyhetssaker hadde 62 232 sidevisninger i 2021, mens det var 176 513 sidevisninger for alle våre norske nyhetssaker, noe som utgjør 45 prosent av all trafikk på nettsiden vår.

De tre mest leste nye sakene i 2022:

1. – Vi må bli bedre til å tolke symptomer på autisme og ADHD hos jenter (lest 8660 ganger)
2. De fleste kvinner som dør av overdose har tatt piller (lest 2218 ganger)
3. «Tyskerjentene» på Bjørøya var rettsløse (lest 1905 ganger)

De tre mest leste av alle saker på norsk de siste fem år (2018–2022):

1. Kvinnekropp – et tegn på dårlige gjerninger, 2002 (lest 22 197 ganger)
2. Blant hekser og gudinner, 2005 (lest 18 128 ganger)
3. Ære før og nå, 2004 (lest 16 731 ganger)

Artikkelen «– Vi må bli bedre til å tolke symptomer på autisme og ADHD hos jenter», var den mest leste saken i Kildens nyhetsmagasin i 2022. (Illustrasjonsfoto: iStockphoto)

I 2022 var det stor spennvidde i temaer, fra maskuliniteter i popmusikken og kvinner og rus, til kjønnsforskjeller i næringslivet, akademia og politikk. Temaer vi viet mye oppmerksomhet dette året var kvinnehelse, ytringsfrihet i akademia og LHBTQI. I femti av sakene har vi intervjuet flere kilder.

I 2022 skrev vi en artikkelserie i Nyhetsmagasinet om akademisk frihet. Vi tok utgangspunkt i en rapport fra Institutt for samfunnsforskning, som viste at kjønnsforskerne var blant de forskerne som i størst grad kviet seg for å la seg intervjue eller delta i offentlige debatter. Serien består av fire artikler med intervjuer av kjønnsforskere fra Norge, Sverige, Danmark og Finland.

I 2022 republiserte vi 18 saker fra blant andre Aftenposten, Klassekampen, Senter for tverrfaglig kjønnsforskning ved UiO, Apollon, Oslomet og kifinfo.no.

Sakene våre blir også ofte republisert av andre medier, for eksempel av forskning.no. Slik når de ut til andre og flere lesere. De tre mest leste Kilden-sakene på forskning.no i 2023 var disse:

1. – Kvinner var likere før (lest 4429 ganger)
2. Sykehjem-ansatte med minoritetsbakgrunn opplever diskriminering, trakassering og rasisme (lest 3357 ganger)
3. Forsker er overrasket over hvor tidlig seksuell trakassering begynner (lest 3270 ganger)

Kilden er med i «Kjønnets verdi i et museumshierarki: Om representasjon av kvinner, kjønn og mangfold på museum». Prosjektet er ledet av Kvinnemuseet/Anno museum og har som mål å endre museers praksis og tenkemåte når det gjelder kjønn og mangfold. Vi bidrar med en artikkelserie der vi skriver om kjønnsperspektiver i museenes virksomhet. Artiklene har som mål å belyse forholdet mellom kjønn og museer og har siden prosjektet startet opp i 2018, bestått av til sammen tolv nyhetsartikler.

Kildens nyhetsmagasin på engelsk

Kilden publiserte 17 nyhetsartikler på engelsk i 2022. De fleste er oversettelser av egenproduserte nyhetsartikler på norsk. Fire artikler er republiseringer, hvorav én kun er publisert i Kildens engelske nyhetsmagasin.

De tre mest leste nye sakene i 2022:

1. Is the term 'intersectionality' being misused? (lest 329 ganger)
2. Andrea Pető: "Working within higher education has become high-risk" (lest 278 ganger)
3. Fascism and Masculine Ideals – Thoughts on the Russian War in Ukraine (lest 235 ganger)

Eldre engelske nyhetsartikler fortsetter å ha mange lesere. De tre mest leste sakene siste fem år er:

1. The history of Norwegian equality (2013) (lest 33 758 ganger)
2. School, worries and body-image pressure make more girls mentally ill (2018) (lest 29 477 ganger)
3. Public breastfeeding: When the sexy boob becomes baby food (2017) (lest 28 119 ganger)

Artikkelen «Is the term 'intersectionality' being misused?» var den mest leste artikkelen I Kildens engelske nyhetsmagasin I 2022. (Illustrasjonsfoto: iStockphoto)

Kvinnehistorie.no

Kilden eier og drifter nettsiden kvinnehistorie.no. Siden er populær, men Kilden er avhengig av ekstern finansiering for å kunne utvikle nytt innhold. I tillegg sender eksterne skribenter inn artikler som Kilden redigerer. I anledning Skeivt kulturår 2022 fikk Kilden støtte fra Fritt Ord til å skrive artikler om lesbiske og skeive kvinners historier. Vi hadde allerede flere artikler om lesbisk aktivisme på 1970-tallet, og valgte derfor å prioritere å skrive om kvinneelskende kvinner i tidligere perioder. I utvelgelsen av kvinner å skrive om besøkte Kilden Skeivt arkiv i Bergen. De fire nyskrevne artiklene ble sammen med artiklene vi allerede hadde om lesbisk aktivisme, samlet under det nye temaet Lesbisk og skeiv kvinnehistorie. Artiklene og temasidene presenterte vi på seminaret Skeive lesninger, som vi arrangerte sammen med Nasjonalbiblioteket 22. september 2022.

I tillegg til artiklene om lesbiske og skeive kvinners historier, har vi publisert nye artikler om temaer som kampen mot prostitusjon på 1880-tallet, kvinner i næringslivet og i motstandskampen under andre verdenskrig.

Kvinnehistorie.no har økt i popularitet. For hele 2022 hadde kvinnehistorie.no 154 205 sidevisninger totalt, en økning fra 141 655 i 2021.

Det mest populære temaet på kvinnehistorie.no er 1970-tallets kvinnekamp (4985 visninger), fulgt av Samiske kvinner (2716) og Litteratur (2704 visninger).

Artikkelen «1800-tallets kvinneideal» var den mest leste artikkelen på kvinnehistorie.no i 2022. (Foto: Oslo museum)

De tre mest leste artiklene i 2022 er:

1. 1800-tallets kvinneideal (10 246)
2. Den nye kvinnebevegelsen i 1970-årene (4242)
3. Fyrstikkarbeiderstreiken i 1889 (3784)

Tidslinjen «Viktige tall i norsk kvinnehistorie» er den mest besøkte siden med 12 521 sidevisninger, som er mer enn en dobling fra 2021.

Samarbeid med NDLA

Kilden har inngått et samarbeid med NDLA (Nasjonal digital læringsarena) om republisering av stoff fra våre nettsider kjønnsforskning.no og kvinnehistorie.no i undervisningsøyemed. NDLA har i 2022 brukt kvinnehistorie.no både som bakgrunnsinformasjon og kilder til sine artikler om kvinnehistorie på historiefaget.

Møtested og debatt

Kilden er et møtested for de som forsker på kjønn og likestilling og de som bruker forskningen, og vi skal stimulere til kunnskapsbasert offentlig debatt. Vi arrangerer seminarer og konferanser, ofte i samarbeid med andre. Vårt største arrangement i 2022 var årskonferansen. Se eget avsnitt om denne i starten av årsrapporten.

Kildens egne arrangementer

Kilden arrangerte et seminar i mai, der vi inviterte Barne- ungdoms- og familiedirektoratet og samtlige likestillingsssentre. Her diskuterte vi blant annet et mulig samarbeid mellom kommunikasjonsrådgiverne i de respektive enhetene.

Under Arendalsuka i august inviterte vi til lanseringsseminar for politikknotatet *Likestilling i framtidas grønne arbeidsliv*, i samarbeid med Likestillings- og diskrimineringsombudet og FOKUS – Forum for Kvinner og Utviklingsspørsmål. To forskere og en representant fra ILO holdt innledninger om aktuell forskning og internasjonale problemstillinger på feltet, etterfulgt av panelsamtale med representanter fra forskningsfeltet, sivilsamfunnet og universitetssektoren.

Kilden arrangerte seminar om skeive lesninger av litteratur i samarbeid med Nasjonalbiblioteket i september. Susanne Dietricshon fra Kilden ledet panelsamtale, og Trine Rogg Korsvik presenterte de nye artiklene om lesbisk og skeiv kvinnehistorie på kvinnehistorie.no.

Linda Marie Rustad, direktør i Kilden (t.v) og Karen-Lise Scheie Knudsen (Scholars at Risk – Norge), fikk møte Andrea Pető, som de nominerte til UiOs menneskerettighetspris 2022. (Foto: Kilden)

I desember arrangerte Kilden seminar i forbindelse med utdeling av universitetets menneskerettighetspris, i samarbeid med SAIH, Scholars at Risk – Norge og UiO. Prisen ble tildelt den ungarske historikeren og kjønnsforskeren Andrea Pető, og det var Kilden og Schlars at Risk – Norge som hadde nominert henne til prisen.

Siden oktober har Kilden samarbeidet med den greske organisasjonen ELEGYP om månedlige webinarer med prosjektet Gender-In. I dette prosjektet arrangerer vi webinarer med utgangspunkt i forskningstemaene i de såkalte klyngene i Horisont Europa, om hvordan kjønnsperspektiver kan være relevant innenfor disse temaene.

Fra lanseringsseminar under Arendalsuka.
F.v.: Kainaat Qaiser Mir (ODA-Nettverket), Karen-Lise Scheie Knudsen (Universitetet i Agder), Likestillings- og diskrimineringsombud Bjørn Erik Thon, Hilde G. Corneliussen (Vestlandsforsking), Liza Reisel (Institutt for samfunnsforskning), Linda Marie Rustad (direktør i Kilden kjønnsforskning.no), Gro Lindstad (FOKUS) og Lene Olsen (International Labour Organization). (Foto: Kilden)

Kildens bidrag på andres arrangementer

I løpet av de siste årene har oversikten over Kildens bidrag på andres arrangementer blitt lang. Flere inviterer oss til å presentere Kilden, men vi blir vel så ofte invitert til å presentere kunnskapsoversiktene våre og arbeidet vårt om kjønnsperspektiver i forskning. Vi ser dette som en positiv utvikling som viser at vi når flere aktører og at innholdet vi lager vekker bred interesse. For 2022 trekker vi i fram følgende innlegg:

27. januar foreleste Trine Rogg Korsik om likestilling i Norge for internasjonale studenter ved Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging ved Universitetet i Agder.

9. juni intervjuet Susanne Dietrichson Magnhild Folkvord på Litteraturhuset i Oslo, om boka *Gina Krog. Feminist og tindeklivar*.

16. august deltok Linda Marie Rustad i en panelsamtale om Mannsutvalget, arrangert av Reform – ressurssenter for menn.

Kilden i media

Kilden får ofte henvendelser fra media om å kommentere saker knyttet til kjønn og likestilling. Vi blir også kontaktet og intervjuet om våre egne prosjekter. Vi skriver også kronikker som publiseres i andre medier. Her er to av medieoppslagene med Kildens medarbeidere fra 2022:

Kildens kunnskapsoversikt: *Hva vet vi om likestilling, kjønnsbalanse og mangfold i forskning og innovasjon* ble omtalt i *Dagens perspektiv* 8.4.2022: «Mer konkurranse og midlertidige stillinger kan være hindre for likestillingen i akademia».

Linda og Trine skrev kronikken: «Likestilling i framtidas grønne arbeidsliv» til *LO-Aktuelt* nr. 11/2022, s. 54-55.

Fra kronikken Linda og Trine skrev i *LO-Aktuelt*.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Kilden er avhengig av ekstern finansiering og utfører oppdrag for ulike aktører. Flere av oppdragene går over flere år, og en viktig oppgave er å oppdatere og videreutvikle disse i dialog med oppdragsgivere. Vi utvikler også nye prosjekter.

Nasjonalt

Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif-komiteen)
Kif-komiteen er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet, og Kilden har siden 2005 hatt oppdraget med å utvikle og drifte nettstedet kifinfo.no, i tillegg til andre oppgaver for komiteen. Nettstedet er en ressurs for forskningssektoren og Kif-komiteens vindu ut mot sektoren. Dette skjer gjennom blant annet produksjon av nyhetssaker, informasjon om tiltak og litteratur og formidling av medieklipp og arrangementer. For å formidle nettsiden bruker vi både nettstedet, nyhetsbrev og sosiale medier.

Vi bistår også Kif-komiteen med kommunikasjonsarbeid, i 2022 blant annet i forbindelse med komiteens to arrangementer. Og gjennom arbeidet med ressurssiden om handlingsplaner for likestilling, fant vi at rekordmange universiteter, høgskoler og forskningsinstitutter hadde handlingsplaner i 2022.

Som en del av arbeidet med å oppdatere ressurssiden Handlingsplaner for likestilling og mangfold, tok vi også i 2022 kontakt med universiteter, høgskoler og forskningsinstitutter. Resultatet viste at antallet handlingsplaner i sektoren har hatt stor økning.

Den mest leste nyhetssaken på Kifinfo i 2022 var «– Klasse er en usynlig forskjell i akademia». (Illustrasjonsfoto: iStockphoto)

Nettsiden Kifinfo.no gikk opp fra litt under 87 000 sidevisninger i 2021 til over 104 000 sidevisninger i 2022. En av metodene for å spre arbeidet er kampanjer i sosiale medier. Kilden skriver en egen årsrapport for oppdraget.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
Kilden mottok tilskudd fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. I tråd med tildelingsbrevet gikk midlene til Kildens arbeid med kjønnsdelte studievalg og kjønnsdelt arbeidsmarked. Kilden hadde en rekke aktiviteter knyttet til tematikken, noe som gjenspeiles i denne årsrapporten. Kilden skriver en egen årsrapport til Bufdir knyttet til dette tilskuddet.

Internasjonalt

Kildens internasjonale arbeid foregår på mange fronter. Vi er del av internasjonale nettverk og deltar i prosjekter, vi formidler norsk forskning til utlandet, og vi setter internasjonale forskere i kontakt med norske miljøer.

EU-samarbeid

GENDERACTIONplus
I 2022 ble Kilden, sammen med Norges forskningsråd, partner i GENDERACTIONplus (2022–2024), et prosjekt finansiert av EUs forskningsprogram Horisont Europa. Prosjektet skal bidra inn i arbeidet for økt kjønnsbalanse og inkludering i Det europeiske forskningsområdet (ERA). Vi jobber blant annet med integrering av kjønnsperspektiver i forskning og med planer for hvordan partnene selv kan skape endring i eget land (National impact plans), ved å formidle kunnskap som kommer frem gjennom prosjektet. Dette innebærer også å fortsette arbeidet i EGET (European Gender Equality Task Force) som ble opprettet i det første GENDERACTION-prosjektet (2020–2021), der Kilden også deltok. EGET skal bistå prosjektdeltagerne blant annet gjennom å arrangere workshops.

European knowledge support facility for fostering institutional change through gender equality
EU-kommisjonen tok i 2021 initiativ til *European knowledge support facility for fostering institutional change through gender equality.* Kilden deltok i rådgivningsgruppen for dette arbeidet som i 2022 besto i å utvikle rapporten “Approaches to inclusive gender equality in research and innovation”.

GENDER-NETplus
Forskningsrådet er partner i GENDER-NET Plus, hvor Kilden har en mindre rolle. GENDER-NET Plus er et såkalt ERA-net Cofund.

Partnerne i prosjektet er 16 ulike forskningsfinansierende institusjoner fra 13 land. Prosjektet har som mål å stimulere til transnasjonalt forskningssamarbeid som blant annet skal integrere kjønnsperspektiver innenfor kunnskapsområder der de ikke er like åpenbare.

EØS-samarbeid

Våren 2022 fikk Kilden i samarbeid med The Greek Association of University Women (EL. EGYP) tilslag på en EØS-søknad om midler til prosjektet Gender-In . I dette prosjektet arrangerer vi webinarer med utgangspunkt i forskningstemaene i de såkalte klyngene i Horisont Europa, og om hvordan kjønnsperspektiver kan være relevant innenfor disse temaene. På hvert webinar innleder én norsk og én gresk forsker om sin forskning. I løpet av høsten har vi arrangert tre webinarer, som alle har hatt mange deltakere (rundt 50–60 i gjennomsnitt) og fått svært gode tilbakemeldinger.

I 2022 ble Kilden partner i et EØS-prosjekt med å opprette et forskningssenter på vold i nære relasjoner i Tsjekkia. Vår søsterorganisasjon Centre for gender and science (ISAS) er ansvarlige for prosjektet. Høsten 2022 koordinerte vi et besøk til Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Målet var å dele erfaringer og kunnskap om hvordan man jobber med å integrere kjønnsperspektiver i voldsforskningen i Norge. I 2023 skal Kilden holde en presentasjon på avslutningskonferansen for prosjektet.

Avbildet, fra venstre: Dana Moree (Charles Universitet i Praha), Vibeke Hoem (Kilden), Margunn Bjørnholt (NKVTS og universitetet i Bergen) og Blanka Nyklová (forsker ved ISAS). (Foto: NKVTS)

Justis- og beredskapsdepartementet (JD)
Kilden drifter og lager innhold til nettstedet eeagender.org på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) frem til april 2024. Kilden bygget opp nettstedet og lanserte det i mars 2021. Nettsiden er en kommunikasjonsplattform for SYNERGY-nettverket, initiert av JDs EØS-samarbeid for å forebygge vold mot kvinner og vold i nære relasjoner.

Målet med nettstedet er å bidra til å synliggjøre gode praksiser og erfaringer fra de ulike EØS-prosjektene i nettverket for å inspirere til flere gode tiltak på feltet. I 2022 ble det skrevet en prosjekthistorie fra Romania, og til sammen 13 nyheter. Det er både saker vi har skrevet selv og saker vi har republisert fra samarbeidspartnere. Det siste året har Kilden bidratt med kommunikasjonsarbeid til tre konferanser for SYNERGY-nettverket. Temaer for konferansene var digital vold, reisende kvinners rett til frihet fra vold, og kvinners og jenters behov for beskyttelse mot vold og overgrep som følge av krigen i Ukraina.

Nettsiden eeagender.org hadde litt over 10 300 sidevisninger i 2022. Kilden drifter også en LinkedIn-side for SYNERGY-nettverket med mål om å skape oppmerksomhet rundt nettsiden, og spre den til relevante målgrupper. Fra den ble lansert i slutten av 2021 har kanalen økt til 79 følgere ved slutten av 2022. Kilden skriver egne halvårsrapporter til JD for oppdraget.

Artikkelen "Violence in Sámi communities: From too frightened to touch, to openness" var den mest leste saken på eeagender.org i 2022. (Foto: Tuva Svendsen)

Tidsskrift for kjønnsforskning

Tidsskrift for kjønnsforskning er et norsk vitenskapelig tidsskrift for kjønnsforskning, rangert på nivå 1. Det er tverrfaglig, tematisk variert og holder høy kvalitet. Tidsskriftet eies av Kilden, som har ansvar for tilsetting av redaktører og utfører arbeidet som redaksjonssekretær. Redaktører i 2022 har vært Ingvil Hellstrand, førsteamanuensis, og Lene Myong, professor og senterleder, begge ved Senter for kjønnsstudier ved Universitetet i Stavanger. Tidsskriftets redaksjonsråd består av åtte medlemmer med faglig, geografisk og institusjonell spredning.

Hvert år kårer Kilden årets artikkel fra året før. Vinnerne av årets artikkel for 2021 var Gyrid Øyen, stipendiat, og Trine Kvidal-Røvik, professor, begge ved Institutt for reiseliv og nordlige studier, UiT – Norges arktiske universitet. De fikk utmerkelsen for artikkelen «Yhđessä – Sammen om kvenske virkeligheter: Situering og akademisk ansvarlighet i forskningsprosessen». Juryen besto av Camilla Mørk Røstvik (Universitetet i Agder), Jonatan Leer (Aalborg Universitet) og Hilde G. Corneliussen, (Vestlandsforsking).

Det ble utgitt tre numre, hvorav ett dobbeltnummer, med til sammen 14 fagfellevurderte artikler. Det var to åpne numre og ett temanummer med tittelen Natur.

Vi har siden omleggingen til åpen tilgang i 2017 hatt en solid økning hvert år i antall sidevisninger av tidsskriftet på Universitetsforlagets nettsted Idunn.no. I 2018 var det 23 043 sidevisninger, og i 2021 hadde dette tallet steget til 49 209. I 2022 var det totalt 54 925 visninger på Idunn.no. Det var dermed en større økning fra 2021 til 2022 enn året før.

Tidligere har tidsskriftsartikler blitt lagt ut i sin helhet også på Kildens nettsider. Dette har vi nå gått bort fra, da Idunn.no har gjennomgått en omlegging slik at nettsidene bedre ivaretar kravene til vitenskapelige publikasjoner blant annet når det gjelder referanser og siteringer. Dette har vi ikke mulighet til på kjønnsforskning.no. Fra og med nummer 2-22 har vi valgt å kun legge ut sammendragene og så lenke videre til Idunn.no. Vi mener dette best ivaretar tidsskriftet som en vitenskapelig publikasjon, samtidig som tidsskriftet fortsatt blir tilgjengeliggjort for et bredere publikum som kanskje ikke ellers ville funnet fram til artiklene på Idunn.no.

Vi deler alle nye utgaver av tidsskriftet på Facebook, Twitter og Instagram.

Trine Kvidal-Røvik og Gyrid Øyen ved UiT – Norges arktiske universitet, er glade vinnere av prisen for årets artikkel i Tidsskrift for kjønnsforskning. (Foto: Nina Smedseng/UiT)

Kildens nettverk

Kilden er med i flere nettverk, nasjonalt og internasjonalt:

- NING – Nordiske informasjonskontor for kjønn og likestilling
- Nasjonalt museumsnettverk for kvinnehistorie
- LUN – Nettverk for likestillingsarbeidere i forskningssektoren
- SYNERGY-nettverket i regi av Justis- og beredskapsdepartementets EØS-samarbeid om Istanbul-konvensjonen
- Rings – The International Research Association of Institutions of Advanced Gender Studies
- Wine – Women's Information Network of Europe
- Atgender – The European Association for Gender Research, Education and Documentation

Kildens medarbeidere er oppnevnt i ulike råd og utvalg:

- Kvinnemuseet på Kongsvinger sitt faglige råd (Susanne)
- Advisory group Gender as cross cutting at The Center for Global Health, UiO (Linda)
- Referansegruppe for Nationella sekretariatet för genusforsknings undersøkelse Villkor och karriärvägar för genusvetare och genusforskare (Trine)
- Referansegruppen for prosjektet «Større mangfold – friere valg» i regi av Likestillingssentrene (Linda)
- Linda er medlem av advisory board til det EU-finansierte prosjektet Gender Ex – Gender for Excellence in Research

Nasjonale og nordiske samarbeidspartnere i 2022:
Anno museum, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Forening for kjønnsforskning (FOK), forskning.no, Forskningsetiske komiteer, Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning (Kif-komiteen), KVINFO (Danmark), KvinSam (Sverige), Kvinnemuseet, Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), NARMA (Norsk nettverk for forskningsadministrasjon), Nasjonalbiblioteket, Nationella sekretariatet for genusforskning i Sverige, Nav Lillestrøm, Nordic Joint Committee for Agricultural and Food Research (NKJ), Norges forskningsråd, Norsk digital læringsarena (NDLA), NRK, NTNU, Reform – ressurssenter for menn, SAIH – Studentenes og akademikernes internasjonale hjelpefond, SamNordisk Skogsforskning (SNS), Scholars at Risk Norge, Senter for kjønnsforskning (NTNU), Senter for kjønnsstudier (UiS), Senter for kvinne- og kjønnsforskning (UiT), Senter for tverrfaglig kjønnsforskning (UiO), Skeivt arkiv, Universitetet i Agder, Universitetsbiblioteket (UiO) og Universitetsforlaget.

Utover disse institusjonene har vi også samarbeidet med en rekke enkeltpersoner i forbindelse med prosjekter og oppdrag vi har utført.

Nettsiden

I 2021 merket vi en klar nedgang i trafikken på nettsidene våre. I 2022 tok vi grep for å motvirke dette, blant annet med en videreutvikling av nettsidene med ny design og funksjonalitet. I tillegg har nettsiden blitt oppgradert til siste versjon av publiseringssystemet. Dette ser ut til å ha hjulpet, da tallene etter lansering av nye sider i september umiddelbart steg. Dessverre er det fortsatt faktorer som gjør at rapporteringsverktøyet vårt for trafikk på nett, Google analytics, ikke lenger registrerer all reell trafikk. Det betyr at det kan være flere som besøker nettsiden vår enn det som fanges opp. I tillegg har mest sannsynlig oppgraderingen av nettsidene ført til noe ustabile tall.

Hele 2022 har vi jobbet med oppgraderingen og videreutviklingen av nettsiden. Dette arbeidet har omfattet både innhold, struktur og design, i tillegg til overgang til siste versjon av publiseringsplattformen. Det var mer krevende enn ventet med en så stor oppgradering og videreutvikling samtidig. Videreutviklingen handlet om å få nettsidene på kjønnsforskning.no til å bedre reflektere den totale virksomheten til kunnskapssenteret Kilden.

Trafikk på nett

Tallene for 2022 viser at vi har hatt 406 698 sidevisninger, en svak oppgang på 4,15 prosent fra 2021 (som hadde 390 481 sidevisninger, men betydelig lavere enn 2020 som hadde 495 009). Som nevnt over, er tallene svært usikre, men vi ser en markant økning på 31 prosent dersom vi sammenligner fra september til desember med samme periode i fjor.

Diagrammet viser hvordan publikum fant veien til kjønnsforskning.no.

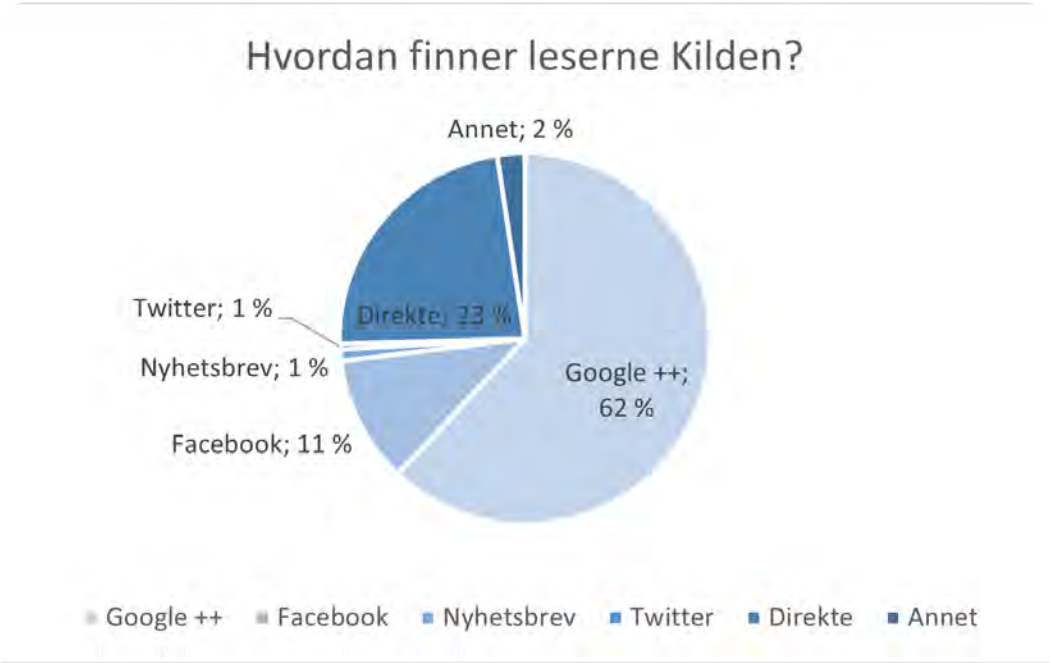

De fleste av Kildens lesere finner oss via Google og andre søkemotorer. Andelen som kommer fra andre søkemotorer, som Bing, har økt også i år. En stor andel kommer også direkte til sidene fordi de allerede kjenner til nettstedet. I tillegg kommer mange til sidene gjennom sosiale medier, det gjelder særlig for artiklene i nyhetsmagasinet som promoteres der.

Gjennomsnittlig lesetid på nettsidene våre var i 2022 to minutter og førtitre sekunder, en nedgang på rundt 12 prosent fra 2021. Det er mindre nedgang enn forrige periode, men årene før 2021 har vist oppgang i lesetid. Som i 2021, kan det hende den generelle nedgangen i trafikk, samt omlegging av sidene, også spiller inn på disse tallene. Andre forhold, som lengde på artiklene kan også spille inn her.

I 2022 hadde Kildens engelske sider 90 038 sidevisninger. Det er omtrent på samme nivå som 2021. Som med statistikken for trafikk generelt på Kildens sider må vi regne med noe usikkerhet når det gjelder tallene vi henter fra Google analytics. Av den totale trafikken på Kildens nettsider, uansett språk, utgjør trafikken på de engelske sidene 22 prosent.

72 prosent av leserne kom fra Google, en litt større andel av totaltrafikken enn i 2021, som var på 69,5 prosent. 2,2 prosent av leserne kom fra Facebook i 2021, en liten nedgang fra 2,4 prosent året før.

Sosiale medier

Kilden får stadig flere følgere i sosiale medier og vi er mest aktive på Facebook og Twitter. På Facebook økte antall følgere fra 5249 (2021) til 5708, på Twitter økte tallet fra 2603 til 2611 og på Instagram fra 1047 til 1121 i samme periode.

LinkedIn har blitt brukt mer aktivt, og der har antall følgere økt fra 150 følgere (2021) til 211. Kildens direktør tvitrer aktivt til 1718 følgere.

På engelsk Facebook holdt antall følgere seg stabilt med 1399 følgere i 2022 mot 1364 i 2021.

Ifølge Facebook sine estimater ble rekkevidden for innlegg fra den norske kontoen på Facebook mer enn firedoblet fra 2021. Rekkevidden, altså hvor mange personer som har sett innhold fra Kildens side i 2022, var 133 910, mot 27 983 i 2021. På Instagram økte rekkevidden 74 prosent fra 2021, til 3 714. I 2022 var det 6 935 personer som klikket seg inn på Kildens norske Facebook-side.

Nyhetsbrev

Kilden sender jevnlig ut nyhetsbrev på norsk og engelsk. I løpet av 2021 har antallet abonnenter av det norske nyhetsbrevet gått opp fra 1853 til 1884. Når det gjelder det engelske nyhetsbrevet ligger antallet abonnenter omtrent på samme nivå som i 2021, da antallet var 684 abonnenter mot 672 i 2022. Samtidig er både norsk og engelsk nyhetsbrev godt lest blant abonnentene.

Kildens faglige råd

Fra og med 2019 har Norges forskningsråd oppnevnt et eget faglig råd for Kilden. Medlemmer av Kildens faglige råd for perioden 2022–2024 er disse:

- Professor Elisabet C. Ljunggren, Dekan for fakultet for samfunnsvitenskap ved Nord universitet og leder av Fagrådet
- Avdelingsdirektør Anna Bjørshol, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Seniorrådgiver Knut Oftung, Likestillings- og diskrimineringsombudet
- Forsker Ivana Suboticki, Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU
- Førsteamanuensis Ronald Mayora Synnes, Institutt for sosiologi og sosialt arbeid, Universitetet i Agder
- Forskningsleder Mari Teigen, Senter for likestillingsforskning (CORE) ved Institutt for samfunnsforskning
- Assisterende direktør/seniorforsker Torunn L. Tryggestad, Institutt for fredsforskning (PRIO), leder for PRIO Centre on Gender, Peace and Security
- Avdelingsdirektør for forskning og bevaring Thomas Walle, Musea i Sogn og Fjordane

Fagrådet har avholdt to møter, et fysisk møte 22. august og et digitalt møte 8. desember 2022. Forrige fagråd hadde også et møte 12. januar.

Kildens fagråd møttes 22. august i våre lokaler på Lysaker. Avbildet, fra venstre: Anna Bjørshol, Elin Rekdal Müller (rådgiver ved Kilden), Thomas Walle, Knut Oftung, Linda Marie Rustad (direktør i Kilden), Mari Teigen, Ivana Suboticki, Torunn L. Tryggestad, Elisabet C. Ljunggren, Ronald Mayora Synnes. (Foto: Kilden)

Kildens ansatte i 2022

LINDA MARIE RUSTAD
Direktør

KRISTIN AUKLAND
Seniorrådgiver

SUSANNE DIETRICHSON
Seniorrådgiver

VIBEKE HOEM
Rådgiver

MARIE HULTHIN
Rådgiver (Midlertidig)

TRINE ROGG KORSVIK
Seniorrådgiver

ELIN REKDAL MÜLLER
Rådgiver

KRISTINE SUNDVOR SOLVIN
Rådgiver (Midlertidig)

TYRA KRISTIANSEN STAVE
Rådgiver (Vikar)

HANNE SKOGVANG STORK
Rådgiver

Kilden hadde totalt 8,1 årsverk i 2022.

Kilden

Kilden kjonnsforskning.no
Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

post@kilden.forskningsradet.no
kjonnsforskning.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.kjonnsforskning.no/nb/arsrapporter

Publisert februar 2023

Design og forsidefoto: Kilden

ISBN 978-82-12-03960-5 (pdf)
Årsrapport 2022 Kilden kjønnsforskning.no.